

Kielce, dnia 6.04.2021 r.

WI.54.11.2021

Pan Artur Berus
Starosta Skarżyski

Szanowny Panie Starosto, wnioskiem z dnia 04.03.2021 roku, doręczonym na adres Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dacie 04.03.2021 roku, zwrócił się Pan o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Do którego momentu należy naliczać kary umowne, jeżeli w umowie nie przewidziano terminu, do którego można naliczać kary, ani górnej granicy wysokości naliczonych kar?
2. Czy możliwe jest zaprzestanie naliczania tych kar już w momencie podjęcia decyzji o wystąpieniu do sądu z powództwem o wykonanie zastępcze (wówczas Powiat ma już wiedzę, że druga strona nie wykona napraw), czy w momencie zakończenia wykonania zastępczego?

Z opisu stanu faktycznego wynika, że Powiat w jednej z umów zastrzegł naliczanie Wykonawcy kar umownych za każdy dzień opóźnienia w usunięciu wad i usterek w toku gwarancji. Wykonawca nie wykonał napraw, wobec czego Powiat naliczył kary i wystąpił do sądu z powództwem o zapłatę. Sprawa jest w toku. Druga strona nadal nie wykonała napraw. Powiat nadal nalicza kary umowne za każdy kolejny dzień opóźnienia.

Odpowiadając na powyższe pytania wskazać należy na następujące okoliczności.

Zgodnie z art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 305), dalej u.f.p. - jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

Zgodnie z art. 483 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.), można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Należy jednak zauważyć, że w umowie wskazanej we wniosku o udzielenie wyjaśnienia, Powiat nie określił sumy kary umownej.

Jak wynika z art. 53 ust. 1 u.f.p., kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki. Zatem w przedmiotowej sprawie, to kierownik jednostki winien rozważyć zasadność ewentualnego naliczania i dochodzenia kar umownych za okres po złożeniu pierwszego pozwu do sądu, mając na względzie zarówno wysokość kar umownych jak również całokształt okoliczności, które spowodowały, że dłużnik nie wykonał zobowiązania.

Dodatkowo w przedmiotowej sprawie Powiat winien mieć na względzie art. 54a u.f.p., zgodnie z którym jednostka sektora finansów publicznych może zawrzeć ugodę w sprawie spornej należności cywilnoprawnej w przypadku dokonania oceny, że skutki ugody są dla budżetu jednostki samorządu

terytorialnego korzystniejsze niż prawdopodobny wynik postępowania sądowego albo arbitrażowego. Ocena skutków ugody winna nastąpić, w formie pisemnej, z uwzględnieniem okoliczności sprawy, w szczególności zasadności spornych żądań, możliwości ich zaspokojenia i przewidywanego czasu trwania oraz kosztów postępowania sądowego albo arbitrażowego.

Nie bez znaczenia jest również ocena zasadności ponoszenia dalszych opłat sądowych oraz ewentualnych kosztów postępowania sądowego w przypadku przegrania procesu, w kontekście przepisów art. 44 ust. 3 u.f.p., zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane:

- 1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:
 - a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
 - b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;
- 2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;
- 3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Jednocześnie pragnę podkreślić, że jest to jedynie stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach, która nie posiada uprawnień do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa.

Z poważaniem
Zbigniew Rękas
Zastępca Prezesa

Signed by / Podpisano
przez:

Zbigniew Rękas
Regionalna Izba
Obrachunkowa w
Kielcach

Date / Data: 2021-04-06
14:06